

מת (נצרת) 18059-04-24 - מדינת ישראל נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בנוף הגליל-נצרת

מ"ת 18059-04-24 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)

לפני כבוד השופט אסף זגורי

מדינת ישראל

מבקשת

נגד

פלוני (עציר)

משיב

החלטה

לפני בקשה של המשיב לעיון חוזר בהתאם לסעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו - 1996 (להלן "**חוק המעצרים**").

כנגד המשיב הוגש כתב אישום המייחס לו עבירת אינוס, תקיפה ואיומים ביחס לקטינה בגיל 14 שנים. מדובר במשיב הסובל מבעיות נפשיות ופסיכיאטריות ובעברו אשפוזים וטיפולים במחלוקת בריאות הנפש.

לאחר שחוות דעת של הפסיכיאטר המחוזי הצביעה על כך כי המשיב כשיר לעמוד לדין וכי היה מודע למעשיו בעת ביצוע העבירות המיוחסות לו, הסכים ב"כ הקודם להארכת מעצרו עד לתום ההליכים בתיק העיקרי בעניינו.

המשיב עצור מזה שנה וארבעה חודשים ולאחרונה התקיים דיון בבקשת הארכת מעצרו כנדרש בחוק המעצרים בשל התארכות ההליכים (בקשה שלישית במספר). במסגרת החלטת בית המשפט העליון (כב' השופט שטיין) מיום 19.5.24 נרשם כי לנוח המסוכנות המופלגת הנשקפת מהמשיב והראיות לכאורה המצביעות על כך שביצע מעשה אינוס חמור ביותר, ברי הוא שמן הדין לעצור אותו עד תום ההליכים. יחד עם זאת, לנוכח מצבו הפסיכיאטרי, נקבע כי אין זה מן הנמנע לבחון חלופת מעצר עבור המשיב.

על רקע זה הגישה ב"כ המשיב בקשת עיון חוזר וביקשה להורות על העברתו לתנאי חלופת מעצר במסגרת המכונה "בית חם" בקרית אתא, תוך שטענה כי חלופה זו אף הוצעה בבית המשפט העליון.

היום התקיים דיון בבקשה ונציג "בית חם" העיד לפניי ונחקר על ידי ב"כ המבקשת.

משמיעת עדותו של נציג "בית חם" וכן לאחר עיון בתוכנית חלופת המעצר שהוגשה לעיוני עולים הנתונים הבאים:

1. המדובר על מסגרת המשמשת חלופת מעצר במשך תקופה ארוכה של 24 שנים.
2. בכל התקופה הזו ולכל הפחות ב-15 השנים האחרונות, היו 2 נסיונות הימלטות מהמסגרת.
3. מדובר במרכז המופעל על ידי עמותה המתמחה בטיפול בפורעי חוק ובאנשים בעלי דפוסי התנהגות בלתי סתגלניים המוכרת על ידי בתי המשפט.
4. מדובר במבנה בן מספר קומות, כאשר בקומה העליונה אמורים לשהות עצורים בחלופת מעצר או בתנאי פיקוח אלקטרוני. ביחס לעצורים אלו, אין מעבר לקומות התחתונות או לשטחים ציבוריים של המבנה.
5. בקומה האמורה מצוי מדריך/מפקח שגם ישן שם ובודק תנועותיהם של העצורים ולא מאפשר יציאתם.
6. המבנה עצמו מגודר בחומה/גדר גבוהה ומצולם על ידי 26 מצלמות במעגל סגור.
7. בבית חם ניתן טיפול קבוצתי על ידי המדריכים וכן עו"ס. מדובר בטיפול פסיכו-סוציאלי כאשר המטרה היא לימוד מיומנויות התמודדות והימנעות ממצבים מסכנים.
8. מי שזקוק לטיפול פסיכיאטרי מקבל הטיפול התרופתי בעידוד ובפיקוח של הצוות. מי שזקוק לפגוש פסיכיאטר, יכול לצאת בלוויית ובפיקוח מדריך מהמקום לאחר קבלת אישור בית המשפט. אי שיתוף פעולה מצד המשיב בקבלת טיפול תרופתי יביא לכך שלא יוכל לשהות במסגרת המוצעת.
9. לא מדובר בחלופה טיפולית לעברייני מין או כזו המעניקה טיפול לעברייני מין.
10. במקרה של חשש להפרת תנאים, המדריך במקום מודיע למשטרה בהודעה טלפונית וכן מעדכן את הסניגור ואת בית המשפט.
11. במהלך תקופת הטיפול, מעביר בית חם דו"ח מעקב המעיד על שיתוף הפעולה בהתאם לדרישות בית המשפט.

ב"כ המאשימה טוענת כי אין מקום להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר ואף לא להעבירו בתנאי פיקוח אלקטרוני. היא קוראת את החלטת בית המשפט העליון ככזו המאפשרת בחינת חלופת מעצר או תנאי פיקוח אחרים, מקום שמדובר היה בחלופה שמעניקה טיפול מותאם לעברייני מין ו/או למי שסובל מבעיות פסיכיאטריות ואילו "בית חם" לא מתאים לא לאלה ולא לאלה. עוד נטען, כי המקום עצמו מופעל על ידי מכורים לסמים לשעבר ולא על ידי מי שהם נעדרים עבר פלילי. נטען כי המשיב מסוכן לציבור נוכח המיחוס לו ועל כן אין מקום להיענות לבקשתו.

ב"כ המשיב טוענת כי החלופה המוצעת מאיינת מסוכנות והיא למעשה זהה לבית המעצר. מדובר במבנה סגור, מאובטח, מתוחם ומגודר שיש בו פיקוח ובקרה באמצעות מצלמות ואין סיבה מדוע לא להיענות לבקשת הנאשם. היא הסבירה עוד, כי אין הכרח שתהיה זו חלופה טיפולית המתאימה לעברייני מין ו/או לחולים פסיכיאטרים, אלא מה שנדרש הוא חלופה שתוכל לאיין מסוכנות. היא הוסיפה כי משפטו של המשיב מתנהל כשנה וארבעה חודשים וצפוי להסתיים רק עוד שנה. אמנם הסתיימה פרשת התביעה, ברם פרשת ההגנה טרם החלה והיא תכלול הגשת חוות דעת מומחים בתחום בריאות הנפש וחקירה נגדית של הפסיכיאטר המחוזי, כך שהיא תארך זמן לא מבוטל. לדבריה, המשיב סובל במיוחד בתנאי המעצר בשל נסיבותיו הפסיכיאטריות ועל כן נכון להקל עליו במעט באמצעות העברתו לחלופה. היא רואה בטענות המאשימה לא יותר מאשר ניסיון להותרת המשיב במעצר כמקדמה על חשבון העונש. כן הציגה פסיקה התומכת בטענותיה.

לאחר עיון, בחינה ושקילה הגעתי למסקנה כי דין בקשת המשיב להיענות בחיוב, אך עם זאת, אני סבור שיש להורות על העברתו ל"בית חם" בתנאי פיקוח אלקטרוני ולא כחלופת מעצר והכל מהנימוקים הבאים:

1. ראשית, שוכנעתי לאחר שמיעת המפקח/נציג "בית חם" כי מדובר במסגרת המתאימה לשמש חלופת מעצר ברמה גבוהה ביותר האפשרית הדומה למעצר ממש "כמסגרת אזורית". מדובר במסגרת המכירה היטב דפוסי פעילות עברייניים, היא ותיקה מאוד (24 שנים), מורכבת מאנשים שהעולם הפלילי אינו זר להם, יודעת לזהות גורמי סיכון, משתפת פעולה עם גורמי טיפול ואכיפה, מאוישת 24/7 ויכולה להבטיח שמי שנמצא בין כותליה לא יסכן את הציבור ברמת וודאות גבוהה למדי.

2. ככזו, מדובר במסגרת ראויה לשמש חלופת מעצר, גם אם העבירות המיוחסות לנאשם מצביעות על מסוכנות.

3. לא הוצגו בפניי החלטות המעידות על כך כי מדובר במרכז ("בית חם") שאינו ראוי לשמש חלופת מעצר או לא נמצא ראוי על ידי בית המשפט או כזה שהפר התחייבויותיו לפקח על עצורים בתנאי חלופה כאלה ואחרים. בהגנותו, סיפר מר קפה שהעיד לפניי על שתי נסיונות בריחה במהלך תקופה ארוכה של 15 שנים. הניסיון הממושך ללא הצלחה של בריחה של נאשמים המצויים בחלופת מעצר מדבר בעד עצמו (להבדיל מחלופת מעצר ביתיות או מסגרות פתוחות אחרות שאין לדעת עד כה יוכלו להבטיח אכיפת תנאי חלופה או פיקוח).

4. במקרה שלפניי מדובר במי שהחשש מפניו הוא שיבצע עבירות מין, בעיקר בקטניות. המסגרת המוצעת אינה כוללת קטניות. ישנה חציצה בין המשיב לבין הציבור. ישנה אף חציצה בינו לבין יתר השוהים בקומות האחרות במבנה. לכן מבחינה זו, כל עוד המשיב שומר על כללי "בית חם" אין לי ספק שמדובר במסגרת המאיינת מסוכנות (ולא רק מצמצמת מסוכנות).

5. זה המקום לציין, כי מבחינת קווי אישיותו ו/או התנהגותו של המשיב (כעולה מחוות דעת פסיכיאטרית), אין מדובר באדם הנטוע בעולם העברייני במובן זה שיש סיבה לחשוש כי יפגע פיסית במפקחים או בשוהים האחרים "בבית חם" ו/או ינסה להימלט בכוח.

6. אני סבור שיש הכרח "שבית חם" ישמש כמקום וכמקור טיפולי לעברייני מין כדי שיוכל להציע עצמו כחלופת מעצר או מקום מפקח על עבריין מין. החשש בעניין המסוכנות לא יפוג מטיפול בן מספר חודשים שיקבל עבריין מין, ועיקר ההדגשה והמשקל צריכים להיות על טיב התנהלות מקום החלופה, הפיקוח האנושי, המקום הפיסי, יכולת היציאה והכניסה וכיו"ב נתונים. יחד עם זאת, אציין כי גם במקרים שבהם מדובר היה בעברייני מין, אפשרה הפסיקה חלופת מעצר "בבית חם" (ראו למשל בש"פ 8868/23 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 25.12.2023) בש"פ 5153/23 פלוני נ' מדינת ישראל (נבו 19.7.23)). גם במקרים שנדחו בקשות לחלופת מעצר ב"בית חם", הדבר לא נבע מכך שמדובר במקום שלא מתאים למי שנאשם בעבירות מין (ראו למשל: בש"פ 7882/16 מדינת ישראל נ' סאמר ג'זין (נבו 8.11.2016)).

7. באשר לטענת ב"כ המאשימה כי המסגרת האמורה אינה מתאימה בשל אפיוניו הפסיכיאטריים של המשיב, גם כאן לא מצאתי שיש בטענה זו ממש. ראשית, על פי הפסיכיאטר המחוזי, המשיב אינו זקוק לתנאי אשפוז ויכול לשהות במעצר תוך קבלת טיפול פסיכיאטרי (ראו חוות הדעת של הפסיכיאטר המחוזי מיום 1.5.2024 בפרק המסקנות). עובדתית, המשיב מצוי במעצר על ידי שב"ס ללא ששמעתי כי הוא נדרש לטיפול פסיכיאטרי צמוד או מיוחד. אין ספק שלפחות אותו טיפול פסיכיאטרי יוכל המשיב לקבל גם ב"בית חם". זאת ועוד, להבדיל מבית המעצר של שב"ס, במסגרת של "בית חם" יש מי שדואג לכך שהמשיב נוטל בפועל את הטיפול הפסיכיאטרי. במקרים של צורך בבדיקה פסיכיאטרית, ניתן לעתור לחלון מתאים והטיפול ניתן במסגרת קופת חולים כאשר המשיב ייצא בליווי ופיקוח מתאימים. על כן אני סבור, שגם מטעם זה אין מקום לדחות בקשת המשיב.

8. יש לקחת בחשבון, אך בזירות רבה, את השפעתו המרתיעה של המעצר הממושך על המשיב בייחוד נוכח מצבו הפסיכיאטרי. זאת ועוד, עצם הימשכות ההליך העיקרי והצפי להתמשכות נוספת בת שנה, יש בה להצדיק הטיית נקודת הכובד לעבר חלופה או פיקוח אלקטרוני (בש"פ 5681/16 מדינת ישראל נ' מלול (נבו 22.2.2016); בש"פ 2105/14 מדינת ישראל נ' אגדה (נבו 1.4.2014)).

9. מנגד אני לוקח בחשבון החשש מפני הימלטות מאימת הדין, אך גם כאן סבור שמדובר במסגרת משתפת פעולה ושומרת חוק שתדע לדווח בזמן אמת למשטרה מה גם שכאמור ומטעמים אלה, אני סבור שיש הכרח בתנאי פיקוח אלקטרוני.

לסיכום, אין לי ספק שאם המשיב ביצע העבירות המיוחסות לו, הרי שהוא אמור להיות מאחורי סורג ובריח. התחושה מפני שחרור עבריין מין מבית המעצר אינה פשוטה. אלא שמדובר בהכרעה ששמורה להליך העיקרי והמשיב עדיין לא הורשע. ענייננו אנו הוא בהבטחת שלום הציבור מפני מסוכנות המשיב

ועריכת איזונים מתאימים בהתאם לפסיקה בכלל ולהנחיית בית המשפט העליון בהחלטתו האחרונה בעניינו של המשיב בפרט.

במסגרת זו, סבורני על בסיס הנימוקים לעיל, כי ניתן לאיין מסוכנות ולשמור על שלום הציבור מפני המשיב באם יועבר בתנאי פיקוח למסגרת המוצעת.

לאור כל האמור, אני רואה לנכון לקבל הבקשה ולהורות על העברתו של המשיב בתנאי פיקוח אלקטרוני "בית חם" בקרית אתא, בכפוף לקבלת אישור מנהלת הפיקוח האלקטרוני שתימסר תוך 48 שעות.

אני קובע כי המפקחים, אליהו קפה, אייל דוד, שולה דהן, שרון גוקמן, דניאל בן דוד ואברהם בן לולו, ממסגרת "בית חם" ישמשו כמפקחים ביחס למשיב.

אני מחייב המשיב לחתום על התחייבות עצמית בסך 200,000 ₪ להבטחת שמירת התנאים.

אני מחייב המשיב להפקיד בקופת בית המשפט 20,000 ₪ כתנאי לכניסת החלטה זו לתוקף.

אני מחייב המשיב להישמע לכללי "בית חם".

אני מורה ל"בית חם" לעדכן את בית המשפט מדי רבעון החל מיום 1.12.25 בדבר התנהלותו של המשיב במסגרת ושמירתו על הכללים.

אני מחייב את "בית חם" לדווח על כל הפרה של הכללים על ידי המשיב לכל הגורמים לרבות סניגוריה, פרקליטות ובית המשפט.

אני מעכב ביצוע ההחלטה למשך 48 שעות על מנת לאפשר לפרקליטות לשקול הגשת ערר.

יש להודיע לבית המשפט עד ליום 17.7.25 שעה 12:00 האם יש כוונה להגיש ערר.

יומצא לצדדים ולמנהלת הפיקוח האלקטרוני.

ניתנה היום, כ' תמוז תשפ"ה, 16 יולי 2025, בהעדר הצדדים.